

Dosarul nr.2ra-686/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător: N. Lupașcu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: Iu. Cotruța, V. Mihaila, I. Secrieru

ÎNCHEIERE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de
Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Tudor Furtună și de
Ministerul Justiției al RM,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Tudor Furtună împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul
municipal Chișinău și executorul Judecătoresc Ungureanu Oleg, privind constatarea
încălțării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,
recuperarea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care au
fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și de Tudor Furtună, cu
menținerea hotărârii din 21 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin
care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată,

c o n s t a t ă:

La 30 mai 2019, Tudor Furtună a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și
executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, cu privire la repararea prejudiciului cauzat
prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și
repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, a indicat că, este veteran de război pentru apărarea
Independenței și Integrității teritoriale ale Republicii Moldova și pensionar al
Ministerului Afacerilor Interne din luna august 2007.

La 26 iulie 2010, s-a adresat Primăriei municipiului Chișinău cu cerere, prin care
a solicitat asigurarea cu spațiu locativ, în temeiul art. 35 din Legea cu privire la Poliție
nr. 416 din 18 decembrie 1990, iar prin răspunsul din 26 august 2010, cererea a fost
respinsă. Astfel, la 27 septembrie 2010, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de
chemare în judecată, prin care a solicitat obligarea Consiliului municipal Chișinău să-l
asigure cu spațiu locativ întru îmbunătățirea condițiilor de trai.

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, cererea de
chemare în judecată a fost admisă parțial, fiind declarat ilegal refuzul autorității

publice locale, Consiliul municipal Chișinău fiind obligat să-l asigure împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare. În rest, acțiunea a fost respinsă. De asemenea, a reiterat că prin decizia din 16 februarie 2011 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

După intrarea în vigoare a hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, s-a adresat cu cerere executorului judecătoresc Ungureanu Oleg în vederea executării hotărârii, însă acțiunile întreprinse de către ultimul, nu au avut ca rezultat executarea hotărârii. Hotărârea judiciară nominalizată este neexecutată până în prezent.

Prin hotărârea din 16 mai 2013 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, a fost constatat faptul încălcării dreptului lui Furtună Tudor la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile și s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Furtună Tudor cu titlu de prejudiciu moral suma de 25000 de lei. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 25 septembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Furtună Tudor și Ministerul Finanțelor, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 mai 2013.

Prin decizia din 19 februarie 2014 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Tudor Furtună, a fost admis recursul declarat de Ministerul Finanțelor, fiind modificată decizia Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013, în partea încasării prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului prejudiciului moral de la 25 000 de lei până la 1000 de lei.

La 04 mai 2015, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun., Chișinău din 08 iulie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului lui Furtună Tudor la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2010, fiind încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Tudor Furtună a prejudiciului material în sumă de 32000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 1000 de lei. În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 16 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a admis apelul declarat de către Tudor Furtună, s-a modificat hotărârea din 08 iulie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în partea încasării prejudiciului moral, prin majorarea sumei încasate din bugetul de stat în beneficiul lui Tudor Furtună de la 1000 de lei la 30 000 de lei.

Prin decizia din 30 septembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Furtună Tudor, s-a admis recursul declarat de către Ministerul Justiției, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 08 iulie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

La 25 aprilie 2017, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului lui Furtună Tudor la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2010, cu încasarea din bugetul de stat în beneficiul reclamantului prejudiciul material în sumă de 76 000 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 20 000 de lei, cauzat pentru neexecutarea hotărârii irevocabile din 22 noiembrie 2010, în perioada 01.05.2015-01.05.2017, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 3249 de lei. În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21.07.2017, a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 septembrie 2018.

Dat fiind faptul că hotărârea judecătorească nu a fost executată, a fost nevoit să suporte unele cheltuieli pentru închirierea unui apartament la prețul câte 4 000 de lei lunar pentru perioada 01.05.2017 -01.06.2019, în suma totală de 100 000 de lei. În același timp, susține reclamantul că i-a fost cauzat prejudiciu moral, estimat la 100 000 de lei. Astfel, subliniază reclamantul că quantumul prejudiciului moral urmează a fi determinat ținând cont de suferințele psihice suportate, comportamentul debitorului, dar și Jurisprudența CEDO, precum și practica judiciară Curții Supreme de Justiție în cauze similare.

Astfel, reclamantul a solicitat constatarea încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2010, încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pentru perioada 01 mai 2017 – 01 iunie 2019, încasarea sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu material pentru închirierea spațiului locativ, 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, încasarea cheltuielilor de judecată în suma de 1 145,80 de lei - achitate pentru procedura de executare executorului judecătorec Ungureanu Oleg și cheltuielilor pentru xerox.

În drept, acțiunea este întemeiată pe prevederile art. art. 1,47,53,120 Constituției Republicii Moldova, art. art. 5, 7, 16, 22, 33, 55, 56, 59, 60, 73, 138, 166-168,174-178 CPC RM, Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6, 13, 14 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 al Protocolului 1 la Convenție, Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 21 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de Furtună Tudor a fost admisă parțial.

A fost constatat faptul încălcării dreptului lui Furtună Tudor la executare în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-3719/10 din 22.11.2010.

S-a încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Furtună Tudor suma de 10000 (zece mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 100 000 (una sută mii) de lei cu

titlu de prejudiciu material cauzat, suma de 5677,50 (cinci mii șase sute șaptezeci și șapte) de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 29 august 2019, Ministerul Justiției a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru din 21 august 2019, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 05 septembrie 2019, Tudor Furtună a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru din 21 august 2019, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a pretenției.

Prin decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a stabilit cuantumul prejudiciului moral în mărime de 10000 de lei, învederând faptul că, întrucât hotărârea din 22 noiembrie 2010 până în prezent nu a fost executată, iar din momentul constatării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești prin hotărârea Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani din 21 iulie 2017, au trecut încă 2 ani, perioadă în care reclamantul/apelant a fost privat în continuu de dreptul său la locuință, adjudecat prin actul judecătoresc irevocabil, instanța urmează să decidă asupra acordării unei satisfacții echitabile din contul bugetului de stat pentru repararea prejudiciului moral cauzat pentru perioada ulterioară.

Distinct de cele relatate, instanța de apel a respins ca fiind nefondate argumentele Ministerului Justiției invocate în apel cu referire la faptul că, executorul judecătoresc a reacționat imediat la toate cererile și a întreprins toate măsurile care putea fi în mod rațional întreprinse, din care considerente nu-i poate fi imputată tergiversarea executării documentului executoriu vizat.

Totodată instanța de apel a indicat că, argumentele invocate de apelanți, în susținerea poziției lor, nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra și se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

La 11.02.2020, Tudor Furtună a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a invocat încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material, manifestând dezacordul cu soluția instanței de judecată în partea încasării prejudiciului moral.

Astfel, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de apel, în partea încasării prejudiciului moral și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

La 19.02.2020, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a interpretat eronat dreptul material cu privire la încasarea prejudiciului material și nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate de către Ministerul Justiției în cererea de apel.

Astfel, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

La 16.03.2020, Tudor Furtună a depus referință la cererea de recurs a Ministerului Justiției, prin care a solicitat declararea acestuia ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 21 ianuarie 2020, iar recursurile a fost declarate la 11 și 19 februarie 2020. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de către Tudor Furtună și de Ministerul Justiției al RM, neîntemeiate și care urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Tudor Furtună și Ministerul Justiției al RM, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care

evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursurilor ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs depuse de către Tudor Furtună și de Ministerul Justiției al RM.

Astfel, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Tudor Furtună și de Ministerul Justiției al RM.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru